

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/200/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118279344
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:6118279344.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: H. B., nar. XX.XX.XXXX., trvale bytom U. P. D., o zaplatenie 257,85 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 6Csp/3/2019-136 zo dňa 12.03.2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým vo zvyšnej časti žalobu o zaplatenie sumy 136,85 € zamietol, vo výroku, ktorým určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec mu v tomto rozsahu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Vo zvyšnej časti zostáva rozhodnutie súdu prvej inštancie nedotknuté.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 121,- € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,05 % ročne: zo sumy 25,38 € od 19.05.2015 do zaplatenia, zo sumy 16,50 € od 19.06.2015 do zaplatenia, zo sumy 26,16 € od 21.07.2015 do zaplatenia, zo sumy 26,48 € od 19.08.2015 do zaplatenia a zo sumy 26,48 € od 19.09.2015 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti o zaplatenie sumy 136,85 € žalobu zamietol (výrok II.). Žalovanej proti žalobcovi náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). Určil, že zmluvná podmienka obsiahnutá v ustanovení časti s označením "Zmluvná pokuta (ZP)" Zmluvy o poskytovaní verejných služieb - balík služieb č. 9911786013 uzavretej medzi obchodnou spoločnosťou Slovak Telekom, a. s., so sídlom Bajkalská 28, 817 62 Bratislava, IČO: 35 763 469 ako Podnikom a žalovanou ako Účastníkom dňa 23.03.2015 v znení: "Podnik a Účastník sa dohodli, že porušením záväzku viazanosti vznikne Podniku voči Účastníkovi právo na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta okrem sankčnej a prevenčnej funkcie predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej Podniku v dôsledku porušenia záväzku viazanosti vzhľadom na benefity, ktoré Podnik poskytol Účastníkovi na základe tejto Zmluvy o balíku. Benefity sa rozumie súčet všetkých zliav zo štandardných poplatkov za zriadenie a poskytovanie Služby (vrátane Doplnkových služieb) podľa Cenníka (rozhodujúce sú ceny bez viazanosti), zľava z ceny KZ, ktorá predstavuje rozdiel medzi neakciovou a akciovou kúpnou cenou, ak bolo Účastníkovi na základe tejto Zmluvy o balíku poskytnuté. Benefity poskytnuté Účastníkovi na základe tejto Zmluvy o balíku sú uvedené v tabuľke č. 1. a v časti "podmienky akcie pre poskytovanie služby", prípadne v Akciovom cenníku. Základom pre výpočet zmluvnej pokuty za porušenie záväzku viazanosti každej jednotlivéj Služby, ktorá zohľadňuje Benefity poskytnuté Účastníkovi podľa tejto Zmluvy o balíku, je súčet základu pre výpočet zmluvnej pokuty vo vzťahu k Službe a tých KZ, ktoré boli Účastníkovi poskytnuté výlučne vo vzťahu k tejto Službe a to vo výške uvedenej v tabuľke č. 1 (ďalej len "Základ pre výpočet"). Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná podľa nižšie uvedeného vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie zo Základu pre

výpočet počas plynutia doby viazanosti až do dňa ukončenia Zmluvy alebo prerušenia poskytovania Služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti: $\text{Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty} = \text{Základ pre výpočet ZP} - (\text{celé dni uplynuté z doby viazanosti} / \text{celkový počet dní doby viazanosti}) * \text{Základ pre výpočet zmluvnej pokuty}$." je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti (výrok IV.). V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právnemu predchodcovi žalobcu (Slovak Telekom, a. s.) vznikol voči žalovanej nárok na zaplatenie poskytnutých telekomunikačných služieb a nájomného, a to v súlade so zmluvou č. 2486713001 zo dňa 25.03.2015 (ďalej len „zmluva“), všeobecnými podmienkami a cenníkom. Cena poskytnutých a neuhradených telekomunikačných služieb bola žalovanej vyúčtovaná faktúrami v súhrnnej výške 121,- €. Keďže žalovaná si tento svoj záväzok do podania žaloby ani neskôr nesplnila, okresný súd konštatoval, že v uvedenej časti je žaloba žalobcu dôvodná, a preto uložil žalovanej povinnosť na zaplatenie sumy 121,- € spolu s prislúšenstvom, majúc zároveň za to, že s úhradou záväzku sa žalovaná dostala do omeškania. Za daného stavu preto žalobcovi patrí podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške ustanovenej v § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/95 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. V ďalšej časti žaloby si žalobca uplatňoval aj nárok na zaplatenie sumy vo výške 136,85 € titulom zmluvnej pokuty v zmysle uzatvorenej zmluvy. V danom prípade súd prvej inštancie v prvom rade konštatoval, že ide o nárok vyplývajúci zo záväzkov právneho vzťahu medzi pôvodným veriteľom Slovak Telekom a žalovanou, ktorého charakter posúdil ako spotrebiteľský (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Za daného stavu súd musel podrobiť kontrole uplatnenú zmluvnú pokutu, pričom konštatoval, že túto treba považovať za neprijateľnú podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Aby mohla byť zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve považovaná za neprijateľnú, musia byť kumulatívne splnené 2 podmienky, a to, že vyplýva z vopred dodávateľom pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy a jej obsah spotrebiteľ nemohol individuálne ovplyvniť a súčasne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V danom prípade žalobca spôsob kontraktácie zmluvnej klauzuly o zmluvnej pokute nepreukázal takým spôsobom, z ktorého by bolo možné vyvodiť záver, že zmluvná pokuta bola so spotrebiteľom (žalovanou) dohodnutá individuálne. Išlo o formulárový návrh zmluvy s určitosťou bez možnosti vylúčenia tejto zmluvnej podmienky, ak chcela žalovaná vstúpiť do zmluvného vzťahu upraveného zmluvou za daných podmienok poskytovania služieb. Čo sa týka druhého predpokladu pre záver o prijateľnosti/neprijateľnosti zmluvnej podmienky (zmluvnej pokuty), okresný súd v prvom rade poukázal na to, že ekonomickým zmyslom zakotvenia zmluvnej pokuty bolo pre žalovanú na jednej strane nadobudnúť isté zvýhodnenie na cene jej poskytovaných služieb - zľavu po dobu 30 mesiacov a na druhej strane pre Slovak Telekom získať na určitú dobu, t. j. 24 mesiacov odberateľa svojich služieb. Išlo teda o zakotvenie akejsi straty v podobe ušlého zisku zodpovedajúceho medzi štandardnou cenou mesačných poplatkov za zvolený program služieb a zľavnenou cenou poplatku za zvolený program služieb, a to v prípade trvania zmluvného vzťahu medzi zmluvnými účastníkmi bez prerušenia alebo obmedzenia poskytovania služby z dôvodu na strane žalovanej počas celej doby viazanosti. V danom prípade žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti po uplynutí cca 2 mesiacov doby viazanosti, pričom k prerušeniu poskytovaných služieb došlo v období od 06.01.2015 do 30.06.2015. Vychádzajúc z toho, že neprijateľnosť zmluvnej podmienky treba hodnotiť v zmysle výkladového pravidla obsiahnutého v znení ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy (t. j. pri zohľadňovaní okolností, ktoré existovali v čase dojednaní zmluvnej podmienky, nie podľa okolností, ktoré boli v čase, kedy došlo k naplneniu hypotézy predmetnej zmluvnej podmienky, teda po uzavretí zmluvy), súd prvej inštancie dospel k záveru, že dohodnutá zmluvná podmienka - zmluvná pokuta je neprijateľnou. Základným kritériom pri posudzovaní prijateľnosti dotknutej zmluvnej podmienky bolo podľa názoru súdu to, že takto dojednaná zmluvná podmienka zaväzovala žalovanú (ako aj ostatných spotrebiteľov v zmluvnom vzťahu so Slovak Telekom založenom na obsahu a totožnom zmluvnom základe) k zaplateniu zmluvnej pokuty v prípade porušenia povinnosti uhradiť cenu za poskytnuté služby do 45 dní po jej splatnosti, na základe ktorého dôjde k vzniku práva Slovak Telekom na odstúpenie od zmluvy. Žalovaná ako spotrebiteľka tak bola povinná zaplatiť zmluvnú pokutu aj v prípade neuhradenia ceny služieb (napr. v dobe tesne po uzavretí dodatku) v rozsahu oveľa nižšom, ako bola výška zmluvnej pokuty (v rozsahu ceny zvoleného programu služieb za 1 mesiac vo výške 15,- €), pričom Slovak Telekom by svoje právo na odstúpenie od zmluvy o poskytovaní verejných služieb vôbec povinný využiť nebol a od zmluvy by neodstúpil, s čím by bol naďalej spojený záväzok žalovanej ako spotrebiteľky platiť paušálny poplatok (cenu) za ňou zvolený program služieb aj po zvyšnú časť doby viazanosti. Navyše počas skutočného prerušenia poskytovania služieb z dôvodov na strane žalovanej v zmysle ustanovenia časti s názvom „Záväzok viazanosti“ zmluvy doba viazanosti počas tohto prerušenia neplynie. Ak teda žalovaná ako spotrebiteľka následne uhradí dlhovanú sumu vyúčtovanú jej faktúrou a dôjde k opätovnému poskytovaniu služieb a ďalej bude riadne a včas plniť

si svoje zmluvné povinnosti po celý zvyšok doby viazanosti, aj napriek tomu ju to nezbaví povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu. Rovnako bola žalovaná ako spotrebiteľka zaviazaná zaplatiť zmluvnú pokutu napr. v prípade porušenia svojho záväzku zaplatiť cenu služieb napr. za prvé fakturačné obdobie do 45 dní po splatnosti faktúry, ktorou by jej bola vyúčtovaná cena poskytnutých služieb, t. j. cca 90 dní po uzavretí zmluvy a takto určená výška zmluvnej pokuty by bola zjavne vo vyššej sume, ako bola suma vyčerpaných benefítov. Na prijateľnosti takejto zmluvnej podmienky nemôže nič zmeniť ani prípadná argumentácia žalobcu, že v takomto prípade štandardne k uplatneniu práva na zmluvnú pokutu zo strany Slovak Telekom nedochádza/nedošlo. Rovnako na záveroch súd nemôže zmeniť ani to, že výška zmluvnej pokuty mala degresívny charakter, teda sa postupne znižovala v závislosti od momentu behu viazanosti doby, kedy došlo k porušeniu záväzku viazanosti zo strany žalovanej. Na základe uvedených dôvodov okresný súd žalobu v časti o zaplatenie sumy 136,85 € zamietol a v dôsledku uvedeného potom postupom podľa § 298 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) uviedol vo výroku rozsudku znenie preskúmvanej zmluvnej podmienky ako neprijateľnej a neplatnej. Žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal, hoci v spore mala vo väčšej časti úspech, avšak z obsahu spisu vyplynulo, že jej žiadne trovy nevznikli (§ 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a čl. 17 CSP).

2. Proti uvedenému rozsudku v časti, v ktorej okresný súd žalobu zamietol a určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky, žalobca (ďalej aj „odvolateľ“) podal odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) a f) CSP. Súdu prvej inštancie vytýkal, že mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a za ďalšie, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Bližšie vo vzťahu k prvému uplatnenému odvolaciemu dôvodu uviedol, že ak mal súd prvej inštancie za to, že otázka zmluvnej pokuty je sporná, mal obligatórne povinnosť v zmysle § 297 CSP (a contrario) nariadiť vo veci pojednávanie. V danom prípade okresný súd rozhodol rozsudkom bez nariadenia pojednávania podľa § 297 CSP, ktorý postup odvolateľ označil za nesprávny. Z dôvodu, že nebolo nariadené vo veci pojednávanie, žalobca nemal reálnu možnosť vyjadriť sa k otázke, ktorú súd vyhodnotil ako spornú. Žalovaná sa pritom vo veci žiadnym spôsobom nevyjadřila a zostala v konaní ako strana sporu pasívna. Za daného stavu žalobca vyslovil presvedčenie, že dojednanie zmluvnej pokuty, ktoré považoval okresný súd za sporné (a žalovaná nijakým spôsobom nerozporevala), mal správne súd považovať za skutočnosť nespornú (viď rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 12.02.2019, sp. zn. 24Co 153/2018). Vo vzťahu k uplatnenej zmluvnej pokute žalobca poukázal na jej funkciu a účel, tiež na to, že žalovaná porušila svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi zmluvne dohodnuté plnenie, teda neuhrádzala faktúry vystavené za poskytnuté telekomunikačné služby riadne a včas. Okresný súd však toto porušenie zmluvných povinností vôbec nezohľadnil vo vzťahu k uplatnenej zmluvnej pokute. Odôvodnenie napadnutého rozsudku nereflektuje požiadavku podľa § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Okresný súd pristúpil k hodnoteniu predmetnej podmienky v čisto všeobecnej rovine, keď sa nezaoberal nárokom na zmluvnú pokutu s ohľadom na konkrétne okolnosti, t. j. skutočne nárokovánú výšku zmluvnej pokuty vo vzťahu k výške dlžnej sumy, časové obdobie, v ktorom bola žalovaná v omeškaní, závažnosť porušenia povinností a pod. Za ďalšie, žalobca vyslovil presvedčenie, že spôsob, akým došlo medzi stranami k dohode o zmluvnej pokute, je individuálne dojednanie zmluvnej pokuty, a to práve s ohľadom na to, že žalovaná mala možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty pre prípad porušenia. Obsah dodatku bol síce dodávateľom (žalobcom) vopred pripravený, to však nie je v zmluvných vzťahoch ničím výnimočným, pretože návrh zmluvy, resp. zmluvu v písomnej podobe vždy musí niektorá zo zmluvných strán pripraviť. Samotná dohoda o zmluvnej pokute neobsahuje prekvapivé alebo zavádzajúce ustanovenia alebo formulácie. Výkladom individuálneho dojednanie zmluvných podmienok v zmysle záverov okresného súdu by potom nebolo možné individuálne dojednať akúkoľvek zmluvu so spotrebiteľom. V danom prípade je výška zmluvnej pokuty paušalizovanou náhradou škody, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku nesplnenia záväzku žalovanej zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu. Škoda pozostáva z ceny telefónu a sumy, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny práve s ohľadom na dobu viazanosti. Zmluvnou pokutou si žalobca zabezpečuje zároveň návratnosť poskytnutej zľavy zo stanovenej ceny poskytovanej služby alebo návratných zariadení, ktoré boli žalovanej poskytnuté v rámci zvýhodnenej ceny. Základ výšky zmluvnej pokuty uvedených v

zmluve, resp. dodatku, ktorý v závislosti od počtu dní omeškania klesá, teda zohľadňuje zľavnenú cenu a v prípade predčasného ukončenia zmluvného vzťahu v dôsledku porušenia povinnosti zabezpečiť návratnosť prostriedkov investovaných právnym predchodcom žalobcu do poskytnutej zľavy. Je teda zrejme, že právny predchodca žalobcu určil základ výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k cene poskytnutého zariadenia a zľavnenej cene za poskytované služby a v prípade neplnenia si svojich povinností je žalovaná povinná v podobe zmluvnej pokuty vrátiť cenové zvýhodnenie, ktoré používala počas trvania záväzkového vzťahu. V konečnom dôsledku je logické, že čo môže byť pre dodávateľa telekomunikačných služieb podstatnejšie ako riadne platiaci zákazník. Žalovaná mala možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je opodstatnene napočítaná suma zmluvnej pokuty. Odvolateľ zdôraznil, že žalovanej bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške 136,85 € so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli od doby viazanosti, a to vrátane dní, počas ktorých bola ešte pripojená (resp. poskytovanie služieb vo vzťahu k SIM karte ešte nebolo prerušené), avšak svoje zmluvné povinnosti riadne a včas platiť cenu za poskytnuté služby si neplnila. Zmluvná pokuta bola v dodatku vyjadrená degresívnym spôsobom, čo znamená, že základ zmluvnej pokuty sa znižuje o čiastku zodpovedajúcu počtu dní uplynutých z doby viazanosti, t. j. do doby do prerušenia poskytovania služieb. Uvedené je vyjadrené vo vzorci výpočtu zmluvnej pokuty v bode 2 na str. 3 dodatku, ktorý je absolútne jasný a určitý. Základ zmluvnej pokuty je uvedený v tabuľke č. 1 dodatku ako počiatočná suma, ktorá bude klesať a jeho výška závisí od zákaznikom zvoleného typu programu služieb, poskytnutých benefitov a tiež od typu mobilného telefónu (v prípade, že sa dojednalo jeho dojednanie spolu s aktiváciou programu služieb). Všetky tieto okolnosti majú vplyv na výšku zmluvnej pokuty, čo do jej základu. Na podporu správnosti svojej argumentácie žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co 142/2016 zo dňa 19.10.2017, rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 15.08.2017, sp. zn. 4Csp 24/2016, rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 27.10.2017, sp. zn. 7C 256/2016. Napokon v závere podaného odvolania uviedol, že vyhlásenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spore už bolo neúčelné a postrádalo svoj hlavný význam, keďže žalobca už bol postupníkom, nie dodávateľom služby (viď rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 31. mája 2017, sp. zn. 10Co 84/2016). Žalobca žiadal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť, alternatívne ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

4. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu na základe odvolania žalovanej v rozsahu a z dôvodov daných ustanoveniami § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal tým, či v prvoinštančnom konaní došlo k vytýkanému nesprávnemu procesnému postupu, čoho následkom malo byť porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP). Žalobca konkrétne videl porušenie tohto práva v tom, že okresný súd nenariadil vo veci pojednávanie; rozhodol postupom podľa § 219 ods. 3 CSP, keď dňa 12.03.2019 verejne vyhlásil rozsudok a týmto postupom znemožnil žalobcovi, aby sa vyjadril k otázke, ktorú sám vyhodnotil ako spornú (neprijateľnosť zmluvných podmienok).

6. Podľa čl. 48 ods. 2 vety prvej Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

7. Podľa § 297 CSP, súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak

a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa,

b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

8. Podľa § 181 ods. 2 CSP, po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy

nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupovať pri predbežnom prejednaní sporu.

9. Účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť. Rozhodnutiu všeobecného súdu musí predchádzať jeho postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, najmä garanciam obsiahnutým v práve na spravodlivý proces, v princípe rovnosti zbraní a v práve na kontradiktórne konanie. Porušením práva na spravodlivý proces je odňatie možnosti konať pred súdom, ktorým sa v zmysle konštantnej súdnej judikatúry rozumie i taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa strane konania znemožní realizácia tých jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov (viď napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 102/04, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 102/2001 a 5Cdo 93/2000). Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal strane konania jej procesné práva. Pre súdne konanie je dôležitá zásada predvídateľnosti rozhodnutí súdu. Predvídateľné je také rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup súdu pri konaní a rozhodovaní. Strany konania by nemali byť zaskočené takým postupom súdu, ktorý nemá oporu v predvídateľnom právnom postupe súdu, ktorý je v súlade s procesným právom a jeho pravidlami (viď aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 189/2010, sp. zn. 7Cdo 42/2010).

10. Vychádzajúc z ustanovenia § 297 CSP (rovnako ako § 177 CSP), jednou z podmienok pre rozhodnutie súdu bez nariadenia pojednávania je, že skutkové tvrdenia strán nie sú sporné. Podmienka, že skutkové tvrdenia strán nie sú sporné, vyjadruje nielen požiadavku, aby súd prvej inštancie pri zisťovaní skutkového stavu veci nevychádzal (okrem zhodných tvrdení strán, resp. zo skutkových tvrdení strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela), z iného dôkazu ako z listín predložených stranami, ale aj podmienku, že všetky rozhodujúce skutočnosti budú zhodnými, resp. nespornými tvrdeniami strán a nimi predloženými listinami náležite preukázané, a teda podkladom pre rozhodnutie súdu prvej inštancie nebude (aj) nesplnená povinnosť tvrdenia alebo neunesenie dôkazného bremena (ako je tomu čiastočne v danom prípade). Ak sa ukáže, že skutkové tvrdenia strán sú sporné alebo si strana nespĺnila svoju povinnosť tvrdenia (neuviedla všetky rozhodujúce skutočnosti alebo ich uviedla neúplne), či povinnosť dôkaznú (nenavrhla dôkazy potrebné na preukázanie všetkých svojich sporných tvrdení, ktoré sú pre právne posúdenie veci významné), musí súd prvej inštancie, aj keby išlo o spor podľa § 297 písm. b) CSP, ako to bolo v danom prípade, vždy nariadiť pojednávanie (§ 297 prvá veta, § 177 ods. 1 CSP), pretože si musí splniť obligatórnu povinnosť v zmysle ust. § 181 ods. 2 CSP a informovať o rozsahu sporných a nesporných skutočností a dokazovania, čo bez nariadenia pojednávania nie je možné. Rovnako, pokiaľ súd mieni v spotrebiteľskom spore ex offa určiť zmluvnú podmienku za neprijateľnú, musí stranám umožniť vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky, aby bolo jeho rozhodnutie predvídateľným. Princíp kontradiktórnosti konania vo všeobecnosti totiž nepriznáva každej zo strán konania len právo oboznámiť sa s listinami a pripomienkami predkladanými súdu protistranou a vyjadrovať sa k nim, a nebráni len tomu, aby súd založil svoje rozhodnutie na skutočnostiach a dokumentoch, s ktorými sa strany konania nemohli oboznámiť, a ku ktorým sa teda nemohli vyjadriť. Vo všeobecnosti táto zásada zahŕňa tiež právo strán konania oboznamovať sa a vyjadrovať sa k právnym dôvodom uplatňovaným súdom ex offa, na ktorých súd chce založiť svoje rozhodnutie. Túto možnosť by mal mať žalobca, v záujme ktorého bude predložiť dôkazy a tvrdenia o tom, že zmluvná podmienka nie je neprijateľná, ako aj spotrebiteľ - žalovaná. V tejto súvislosti zároveň odvolací súd dodáva, že napriek tomu, že súd svoje rozhodnutie v časti zamietnutia zmluvnej pokuty založil na neprijateľnosti zmluvnej podmienky, nepostupoval podľa § 298 ods. 2 CSP, pričom svoje rozhodnutie vo vzťahu k (ne)aplikácii predmetného ustanovenia neodôvodnil.

11. S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie pochybil, keď o časti uplatneného nároku žalobcu (o zaplatenie sumy 136,85 €) rozhodol zamietnutím žaloby a tiež v časti, ktorou určil, že zmluvná podmienka je neplatná z dôvodu jej neprijateľnosti, a to bez nariadenia pojednávania v zmysle § 297 písm. b) CSP, čím porušil zákonom dané procesné právo žalobcu pre ďalší jeho procesný postup, kontradiktórnosť v sporovom konaní, najmä vytvorením mu priestoru na uplatnenie primeraných prostriedkov procesného útoku (procesnej obrany) vo vzťahu k

ochrane subjektívnych práv a oprávnených záujmov (viď tiež uznesenia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co 299/2016 zo dňa 04.10.2017 a sp. zn. 24Co/77/2018 zo dňa 13.11.2018, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co 47/2019 zo dňa 26.06.2019). Odvolací súd preto rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku II. a v naň nadväzujúcom výroku III. a IV. podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil a v tejto časti vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní na prejednanie veci nariadiť pojednávanie a vec pri dodržaní postupu podľa § 181 CSP opätovne prejednať a rozhodnúť.

12. Vo výroku I., ktorým súd žalobe v časti vyhovel, ponechal odvolací súd rozsudok okresného súdu nedotknutý, keďže v uvedenej časti nebol napadnutý odvolaním žiadnou z strán konania.

13. Aj keď v preskúmvanej veci bolo zistené predovšetkým procesné pochybenie súdu prvej inštancie, odvolací súd z hľadiska hospodárnosti konania (čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku) vo vzťahu k veci samej uvádza, že podľa jeho názoru vyhlásenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky voči postupníkovi pohľadávky už neprichádza do úvahy, je to neúčelný postup, a to s ohľadom na znenie ust. § 298 CSP. Z obsahu spisu je nesporné, že dodávateľ, teda právny predchodca žalobcu postúpil predmetnú pohľadávku na žalobcu, ktorý však neposkytol žalovanej žiadnu službu, a preto nebol dôvod, aby súd prvej inštancie bez návrhu vo vzťahu k nemu uviedol vo výroku znenie zmluvných podmienok, aké boli dojednané v spotrebiteľskej zmluve, za neprijateľné, pretože žalobca už nie je dodávateľom. Takéto vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky by malo význam iba za toho predpokladu, ak by túto neprijateľnú zmluvnú podmienku bol dojednal žalobca a malo by to význam v tom smere, aby ju v ďalšom vo svojich zmluvách nepoužíval (obdobne rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 31. mája 2017, sp. zn. 10Co 84/2016). Rozsudok v tzv. individuálnom spotrebiteľskom práve, vydaný podľa ustanovení § 290 až § 300 CSP, je záväzný inter partes - len pre strany konania (a pre subjekty uvedené v § 228 CSP) a len v prejednávanej veci, v žiadnom prípade nie je záväzný pre každého. Civilný sporový poriadok nenadväzuje na pravidlo, podľa ktorého by malo byť vyhlásenie neprijateľnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom spore záväzné aj pre dodávateľa v iných zmluvách alebo pre iných dodávateľov (viď str. 1037 Veľké Komentáre Civilný sporový poriadok Štefček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol.).

14. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

15. Vo svojom novom rozhodnutí súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 1, 3 CSP a § 262 ods. 1 CSP rozhodne aj o náhrade trov tohto odvolacieho konania.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)